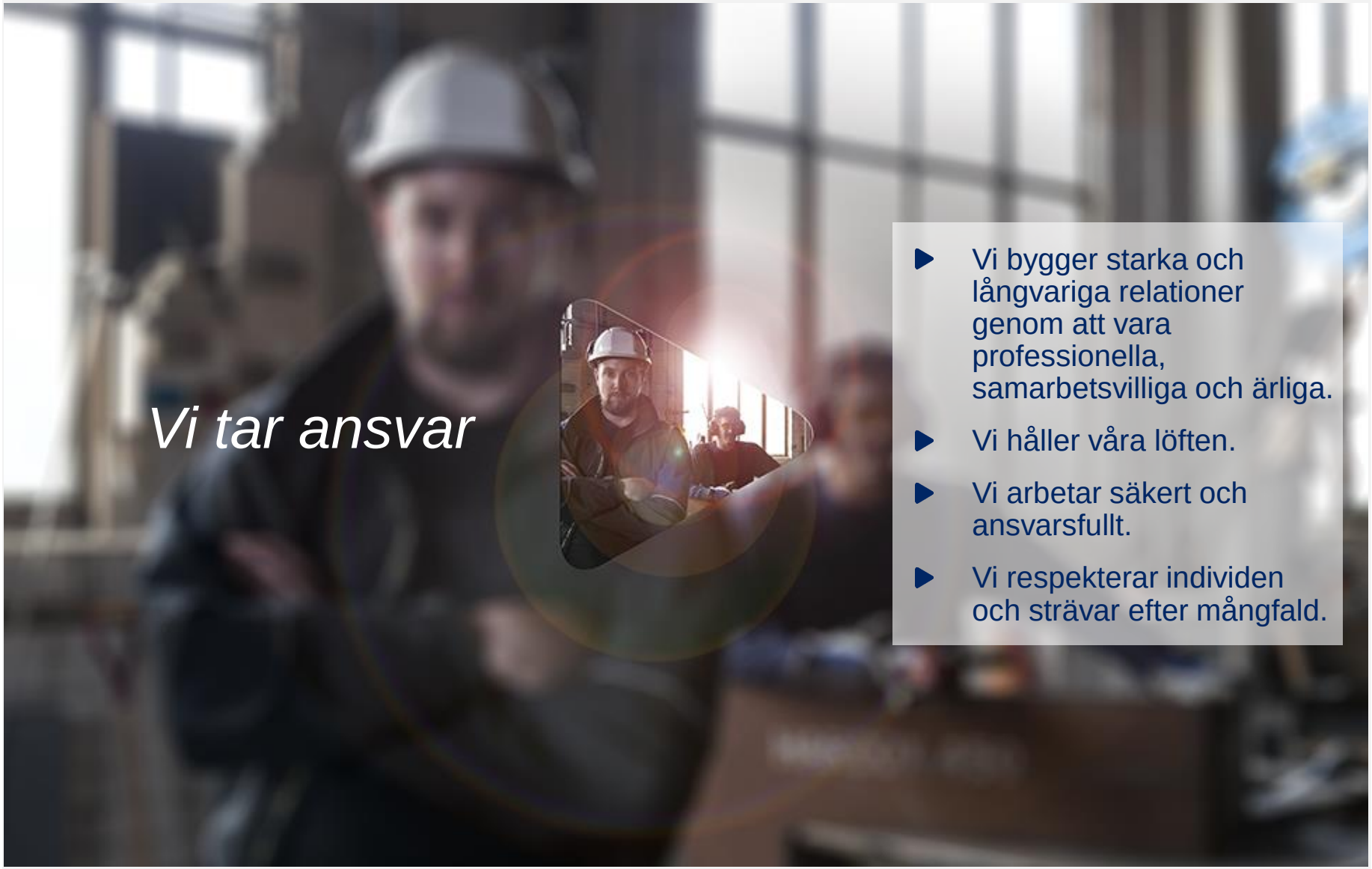

Vi tar ansvar

- Vi bygger starka och långvariga relationer genom att vara professionella, samarbetsvilliga och ärliga.
- Vi håller våra löften.
- Vi arbetar säkert och ansvarsfullt.
- Vi respekterar individen och strävar efter mångfald.

SSAB

Arbetsmiljöforum för Entreprenörer

SSAB Luleå 1 juni 2018

Tema: Fallande föremål
& avspärrningar

SSAB

Säkerhetsinformation

- In- & Utrymningsrutiner
- Larmnummer 0920 / 921 11
- Hjärtstartare

SSAB

Presentation av arbetsgruppen

- **Per Nerelius**, chef Centralt Underhåll
- **Jonna Barsk**, verksamhetsstrateg
- **Yvonne Lantto Andersson,** arbetsmiljöingenjör
- **Robert Palo**, inköpschef underhållstjänster SSAB Sverige
- **Magnus Cederlund**, chef Anläggningsteknik
- **Sara Blix**, informationsansvarig
- **Roger Forsberg**, huvudskyddsombud IF Metall
- **Thomas Barsk**, huvudskyddsombud IF Metall
- **Krister Englund**, skyddsombud IF Metall

- -

- **Håkan Törnblom**, arbetsmiljöingenjör

Vår vilja och målsättning med Arbetsmiljöforumet är att:

- *öka dialogen, samarbetet och det gemensamma ansvaret*
- *dela kunskap & lära av varandra*
- *skapa förutsättningar för våra entreprenörer att arbeta säkert*

SSAB

Firmorna får presentationsmaterialet med sig att använda internt vid arbetsplatsträffar osv.

Firmorna uppmuntras att anmäla tillbud och olycksfall – vi får veta mer.

Firmor deltar vid behov i specialistgrupper.

Firmorna får hjälp att kontakta rätt person vid SSAB i olika frågor.

SSAB kan utbilda entreprenörernas personal inom områden där vi har expertis.

SSAB blir uppmärksamt på vilka interna brister och möjligheter vi behöver fokusera på.

SSAB

	Tema
Mars 2012	Utformning av forumet – storlek, deltagare, mötesfrekvens, möteslängd, innehåll, teman
September 2012	Samordningsansvar
Mars 2013	Koksverkets risker & säkerhetsrutiner Planering och riskbedömning av tillfälliga (underhålls-)arbeten
Oktober 2013	*(Dödsolyckan tjärtank Koksverket)*
Januari 2014	Masugnens risker & säkerhetsrutiner
(Februari 2014	*Workshop Entreprenörssäkerhet – högre ledning)*
Maj 2014	Stålverkets risker & säkerhetsrutiner
November 2014	Stränggjutningens risker & säkerhetsrutiner
December 2015	Utvärdering stora projekt & sommarstopp 2015
April 2016	Kemikalier & kemiska riskkällor
Oktober 2016	Trafiksäkerhet
Februari 2017	Fallrisker
Juni 2017	Tillbuds- & olycksfallsutredningar, orsaksanalysutbildning
Oktober 2017	Riskbedömningar
Mars 2018	Säkerhetskultur
Juni 2018	*Avspärrningar & fallande föremål*

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson, Håkan Törnblom

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Tillbud - Fallande föremål vid omställning Stålverket

Händelseförlopp

Vid omställning på stålverket föll slaggbitar ner i ugn vid murning när man rensade materialstup.

Utredning - orsak

Instruktioner enligt lista för avställning för omställning har inte följts fullt ut.

Åtgärd

Besiktning innan arbete i ugn startar så det säkerställs att stupen är rensade före arbetet påbörjas.

Tillbud - Avspärrning borttagen

Händelseförlopp

En avspärrning är borttagen på koksverket.

Utredning - orsak

Brister i kunskap.

Åtgärd

Information till alla på daglig styrning. Det är förbjudet att avlägsna avspärrning om man inte vet att risken är över.

Förbättra avspärrningarna med uppmärkning av orsak samt namn och nummer till kontaktperson.

Tillbud - Fallande material

Händelseförlopp

I samband med underhållsarbeten i cowperhallen föll en skruv från en ovanliggande arbetsplats. Den hamnade på ett tak över personal som befann sig nedanför.

Vid samtal med personalen på ovanliggande arbetsplats framkom att trots hinkar användes så föll skruven, då dom öppnade förpackningen.

Utredning - Orsak

Området under var inte avspärrat.

Riskanalysen kom in dagen före stoppet och var inbäddad i en annan riskanalys, vars fil var döpt efter ett annat jobb.

Åtgärd

Riskanalyserna måste skickas in tidigare så vi ser samordningsriskerna.

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Checklista Fallande föremål

- Riskanalys och process
- Säkra lyft
- Personlyft
- Arbetsplattformar
- Fallande föremål
- Is och snö
- Personlig skyddsutrustning

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson, Håkan Törnblom

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Grupparbete 1

- Grupp 1 & 2; *Case 1*
- Grupp 3 & 4; *Case 2*
- Grupp 5 & 6; *Case 3*

- Uppgiften är att analysera caset utifrån frågeställningen;

Hade arbetet kunnat utföras på ett säkrare sätt? Hur hade händelsen kunnat undvikas?

- Till stöd i analysen har ni checklistan för fallande föremål och säkra lyft.

- Notera slutsatser på bläddermblocksblad. Efter gruppdiskussionen ska grupperna redovisa sina slutsatser för varandra.

Case 1

Målarfirman Färgfemman har fått i uppdrag att förbättra färgen på skyddsräcken runt Stålverkstaket. Enligt plan ska man frakta en lastpall med färghinkar upp till översta våningen med hjälp av materialhissen på LD:n. Hinkarna ska sedan bäras för hand den sista biten ut på taket.

Processen för att få ett arbetstillstånd påskrivet har dragit ut lite på tiden för det var flera andra firmor i kö som skulle starta arbeten på morgonen. Färgfemmans arbetsledare Göran hade försovit sig lite den här dagen och inte hunnit få i sig någon frukost. Han ville skynda sig till SSAB och hämta ut arbetstillståndet för att kunna sätta igång jobbet. När han sedan fick vänta så länge på sin tur började han bli ganska grinig. Då hade han ju lika gärna kunnat käka sin morgongröt i lugn och ro, om han bara hade vetat att det här skulle ta sådan tid.

När det till slut är dags och pallen med färghinkar ska köras fram av Chrille, en av medarbetarna som ska utföra målningen, möter Göran honom utanför skrotgården för att visa vägen till hissen. Då upptäcker han att det står en kranbil parkerad där, som lyfter upp byggmaterial på taket för ett annat projekt. Det är Görans gamla klasskamrat Kerstin som är förare av kranbilen, och de hälsar glatt på varandra. Göran förklarar sin stress för Kerstin och undrar om hon har möjlighet att lyfta upp pallen direkt på taket. Det skulle ju vara betydligt enklare att ha hela pallen där ute än att behöva bära hinkarna en och en från översta våningsplanet, resonerar Göran.

Kerstin vill gärna hjälpa sin kompis och säger att hon har en kvart kvar tills hon måste göra nästa lyft i det pågående projektet, så hon flyttar sin kranbil litegrann till den plats som Göran visar. I bakhuvudet kommer Göran på att han har sett ett par lyftslingor liggande på golvet på markplan i ett hörn av stålverket, och han skyndar sig för att hämta dem. Han drar slingorna runt pallen med färg efter att ha skakat av det värsta dammet från dem. Kerstin frågar Göran om de inte ska spärra av området, men Göran tycker att han inte har tid att hämta avspärrningsband också. Han säger till Kerstin att det ju bara tar någon minut att utföra lyftet, och att han själv står där hela tiden och kollar så att ingen kommer.

Kerstin inser att Göran har rätt i att det är lite ont om tid, snart ska hon ju vara beredd för nästa lyft i det jobb hon egentligen är där för att göra, så hon hoppas att Göran har koll på hur man kopplar lasten på ett säkert sätt och påbörjar lyftet upp till taket där Chrille ska ta emot lasten.

Till en början går allting bra och pallen lyfter stadigt mot den klarblå skyn, men ca 20 meter upp i luften brister den ena slingan. Hela pallen med alla burkar dundrar ner i marken i ett färgglatt, kletigt kaos. Bara någon meter från nedslagsplatsen står skrotkontrollanten Emma som varit på väg in i skrotgården. Hon håller armarna om öronen och försöker skydda ansiktet, och hon är helt nedstänkt av gul varselfärg. Emma kom gående på den andra sidan av kranbilen än där Göran stod och iakttog lyftet, så han såg henne aldrig komma.

Uppgift:

Vad gick snett? Diskutera och beskriv hur arbetet hade kunnat utföras på ett säkert sätt, och hur olyckan hade kunnat undvikas. Ta stöd av checklistan för fallande föremål och säkra lyft. Notera på bläddерblocksblad för att kunna redovisa för övriga grupper.

Case 2

Det är fredag den 13:e maj kl. 13.00. Kajsa, som är elektriker på företaget Gnistan, har fått i uppdrag att byta lysrörsarmaturer i Plåtverkstaden. Gnistan har hyrt en mobil arbetsplattform, en bomlift, för ändamålet. Endast två armaturer ska bytas och det pågår ordinarie verksamhet i verkstaden under tiden.

Efter den goda lunchen som Kajsa ätit på Malmen tillsammans med ett par andra arbetskamrater från Gnistan cyklar Kajsa ner till Mekaniska och söker upp verkstadschefen Gunnel. Gunnel berättar att hon under morgonsamlingen informerat sin personal om att i den delen av verkstaden där liften ska parkeras efter lunch får ingen vistas under eftermiddagen. Alla vet alltså om att armaturbytet ska ske. Eftersom det är så uppenbart att det inte finns några risker är det ingen mening att göra någon skriftlig riskbedömning eller arbetstillstånd, menar Gunnel. Sådant byråkratiskt tjafs kostar bara tid och tid är pengar.

Kajsa tog ju cykeln den här dagen och fick inte med sig sin personliga fallsele från baracken, hon drog direkt från lunchen till verkstaden. Hon känner till att man måste ha fallsele när man arbetar från en mobil arbetsplattform om det finns påkörningsrisk, men eftersom det inte finns någon sådan risk spelar det ju ingen roll att hon glömde selen.

Peter som jobbar i verkstaden har varit på tandläkarbesök med sin dotter på morgonen, och är lite bekymrad över att tandläkaren sagt att en tand sitter så pass illa till att den nog måste dras ut. Peter har själv alltid haft en släng av tandläkarskräck och nu oroar han sig för vad dottern ska behöva utsättas för. Han kom till verkstaden vid 9-tiden på morgonen men tanken gnager hela dagen, oron vill inte riktigt lämna honom.

Peter arbetar dock på, jobbet kan han så pass bra att han kan utföra det mer eller mindre med autopiloten påkopplad. På fredagseftermiddagarna är det alltid uppstädning och iordningställande som står på schemat; avsluta veckans arbeten och förbereda för kommande. Peter hämtar den lilla gaffeltrucken för att köra ut bingen med svarvspån och tömma den i containern på Miljöstationen utanför verkstaden. Eftersom det är lite trångt brukar han alltid backa ut ur verkstaden med den bingen.

Just den här dagen har Peter noterat att det står en bomlift i verkstaden, men när han hämtat spånbingen och backar trucken har han plötsligt glömt bort den omständigheten. Han backar in i den stillastående liften, där Kajsa just är i färd med att lyfta den nya armaturen upp mot taket. Bommen svajar till av kollisionen så Kajsa tappar greppet. Armaturen faller mot golvet och går i tusen bitar.

Uppgift:

Vad gick snett? Diskutera och beskriv hur arbetet kunde ha gjorts på ett säkert sätt, och hur tillbudet hade kunnat undvikas. Ta stöd av checklistan för fallande föremål och säkra lyft. Notera på bläddерblocksblad för att kunna redovisa för övriga grupper.

Case 3

Micke har en enskild firma och hyrs ofta in att göra jobb åt företaget Mek & Svets i Norrbotten, som har avtal med SSAB. Den här lite ruggiga höstdagen har han blivit ombedd att reparera ett skyddsräcke på en av nivåerna på Masugn 3. Räcket har fått en törn och demolerats under föregående vecka, när en balk lyftes upp med kranbil.

Micke svär för sig själv att han inte tog den varmare arbetsjackan och långkalsongerna på sig, det blåser snålt och luften är rå. Hans fingrar är kalla och stela och han fryser in i märgen. Detta var inte något höjdaruppdrag, Micke fattar varför Mek & Svets ville slippa att utföra det själva. Han tänker inte stanna längre än nödvändigt och frysa häcken av sig, så han tar sig inte tid att plocka undan verktygen efter hand som de används, utan de sprids över gallerdurken.

På underliggande nivå pågår samtidigt rörmärkning som utförs av ett par av SSABs medarbetare, Kim och Jenny. Micke hojtar ner till dem och frågar om de svettas i värmen, och de svarar skrattande att det är tur att man kan få gå in i en skön bastu när arbetsdagen är över.

Masugnens skiftgående arbetsledare Jörgen kommer för att titta till de pågående arbeten som han utfärdat arbetstillstånd för på morgonen. Micke står på knä med ryggen emot och ser honom inte komma, för han monterar just bort den demolerade sparklisten för att kunna sätta dit en ny. När Jörgen är nästan framme råkar han sparka till en skiftnyckel som olyckligtvis faller ner just där den borttagna sparklisten suttit. Skiftnyckeln faller rakt ner i huvudet på Jenny. Hennes hjälm spricker, men huvudet är oskadat.

Uppgift:

Vad gick snett? Diskutera och beskriv hur arbetet kunde ha gjorts på ett säkert sätt, och hur olyckan hade kunnat undvikas. Ta stöd av checklistan för fallande föremål och säkra lyft. Notera på bläddерblocksblad för att kunna redovisa för övriga grupper.

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson, Håkan Törnblom

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

Förslag från entreprenör

”Under gårdagens stopp slog det mig att det finns en säkerhetshöjande åtgärd man bör vidta på Masugn 3.

När SSAB:s personal o entreprenörer bär på verktyg och material/reservdelar finns alltid risken att man tappar något närvarande, om det skulle ske kan detta föremål enkelt falla raka vägen ner på marknivå.

Jag vill föreslå att man monterar ngn typ av stålnät på utsatta räcken, från ledstång ned till sparklist.

Om detta görs innan en allvarlig olycka sker så är SSAB ett föredöme i förebyggande säkerhetsarbete.”

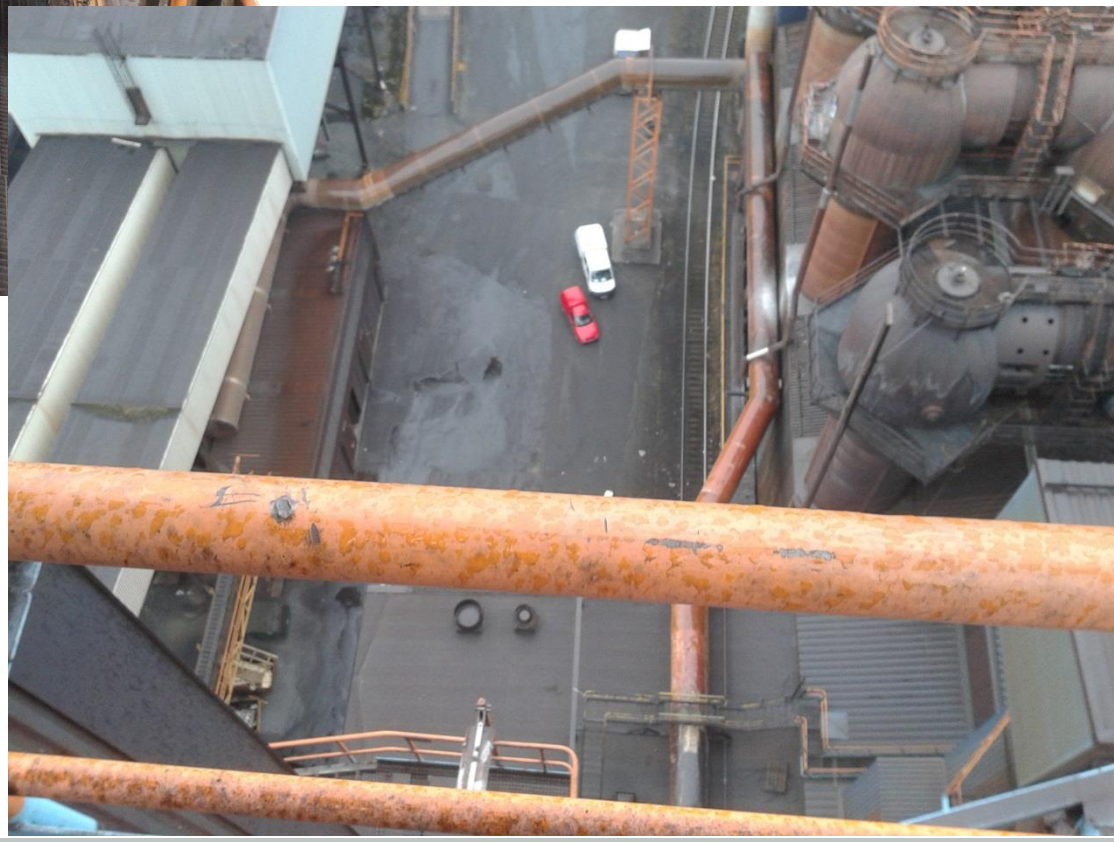

SSAB

Grupparbete 2
Fallande föremål & avspärrningar

1. Har du eller din firma varit med om någon händelse på SSAB kopplat till fallande föremål eller (brister i) avspärrningar? *Berätta för varandra och skriv kortfattat ner på blädderblock vad som hänt och var det inträffade.*

2. Finns det några ställen på SSAB med risk för fallande föremål som ni vill göra oss uppmärksamma på? *Notera på blädderblock*.

3. Ser ni några konkreta förbättringsförslag som skulle kunna förebygga olycka till följd av fallande föremål eller undermåliga avspärrningar? *Notera på blädderblock*.

Använd checklistan för fallande föremål och säkra lyft som stöd i diskussionen.

Agenda 1 juni 2018,
Tema ***Fallande föremål & avspärrningar***

8.00 Presentation, syfte, tillbakablick

Introduktion till dagens tema; Regelverk, branschstandard mm

Håkan Törnblom

Verkliga händelser

Yvonne Lantto Andersson, Håkan Törnblom

9.00 Kafferast

9.20 **SSABs checklista Fallande föremål**

Yvonne Lantto Andersson

Grupparbete 1

10.10 Redovisning & diskussion

Grupparbete 2

11.10 Redovisning & diskussion

Utvärdering

12.00 Lunch på Malmen

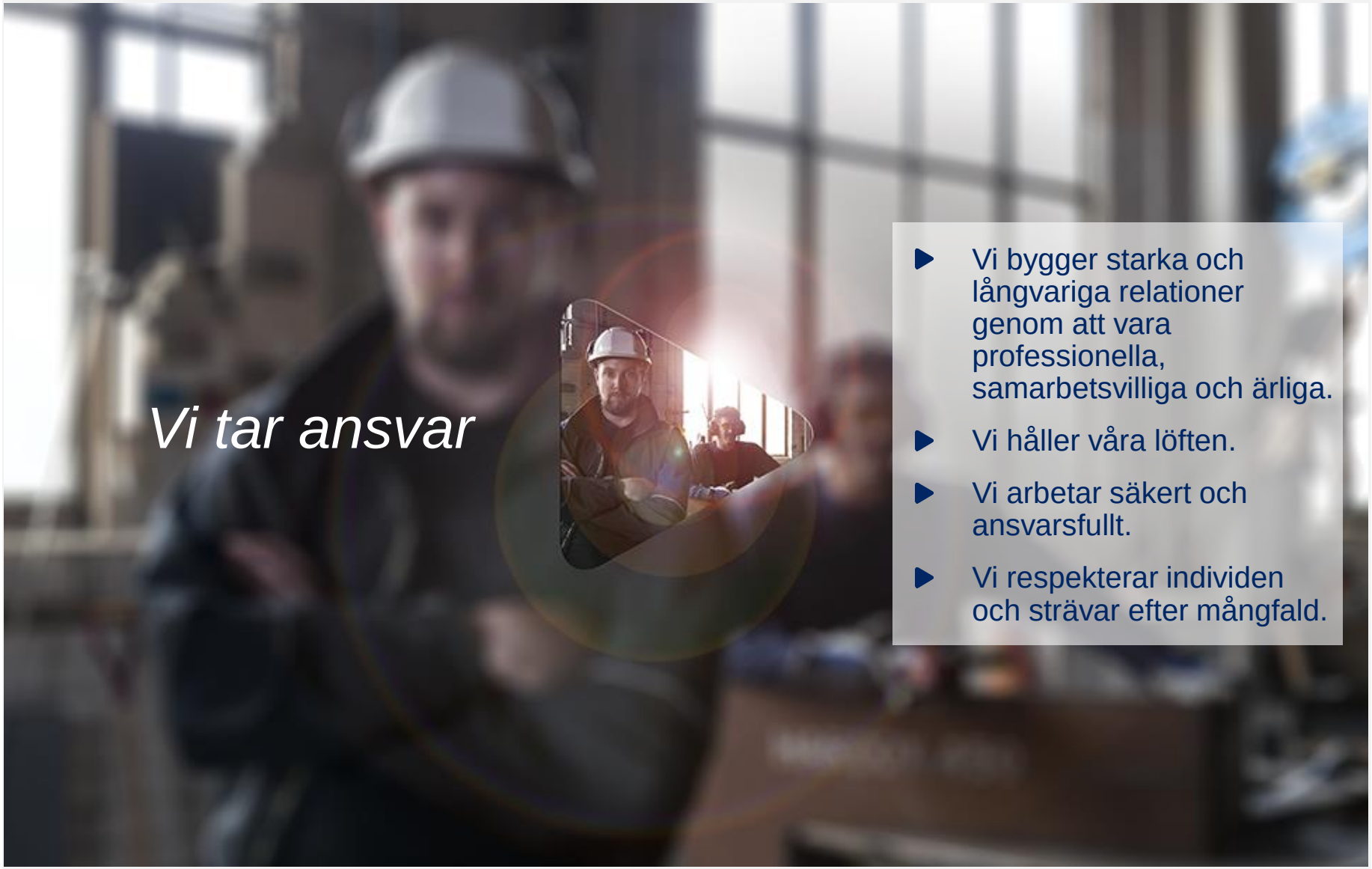

Vi tar ansvar

- Vi bygger starka och långvariga relationer genom att vara professionella, samarbetsvilliga och ärliga.
- Vi håller våra löften.
- Vi arbetar säkert och ansvarsfullt.
- Vi respekterar individen och strävar efter mångfald.

SSAB